

Dosarul nr. 2ra-897/2022
2-21008275-01-2ra-23062022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: Sv. Cușnir)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Eugenia Paslari, Inta Prepeleța, Esenia Prepeleța, Ion Prepeleța, Alexandru Prepeleța, Tatiana Sineacova, de Olga Sineacova și de Dumitru Luca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Paslari, Inta Prepeleța, Dumitru Luca, Esenia Prepeleța, Ion Prepeleța, Alexandru Prepeleța, Tatiana Sineacova, Olga Sineacova, Mihail Sineacov împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii, executorul judecătoresc Igor Doroftei, Primăria mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 20 ianuarie 2021, Eugenia Paslari, Inta Prepeleța, Dumitru Luca, Esenia Prepeleța, Ion Prepeleța, Alexandru Prepeleța, Tatiana Sineacova, Olga Sineacova, Mihail Sineacov, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Igor Doroftei, Primăria mun. Chișinău au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii au indicat că prin hotărârea din 17 februarie 1998 a Judecătoriei sect. Centru, mun. Chișinău a fost declarată nulă hotărârea Comisiei de privatizare a fondului de locuințe sect. Centru cu nr. 137 din anul 1996 și contractele de vânzare-cumpărare în privința apartamentelor nr. 1 și 3 din mun. Chișinău, str. XXXXX 68, ce le aparțineau cu drept de proprietate și s-a hotărât evacuarea lor și a membrilor familiei lor din apartamentele nominalizate.

Au relevat că prin aceiași hotărâre, instanța de judecată a obligat Primăria mun. Chișinău să acorde alt spațiu locativ familiilor evacuate.

Reclamanții au menționat că prin decizia Tribunalului Chișinău din 22 iulie 1998, apelul a fost respins, fiind menținută fără modificări hotărârea instanței de fond, iar la data de 02 martie 1999, Curtea de Apel a RM, a menținut decizia Tribunalului Chișinău din 22 iulie 1998.

Au susținut că la data de 17 februarie 1999, hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 a fost pusă în executare, iar executorul judecătoresc a obligat Primăria mun. Chișinău să le acorde alt spațiu locativ reclamanților, cât și membrilor familiilor lor, iar prin încheierea executorului judecătoresc din 28 noiembrie 2002, titlul executoriu a fost restituit fără executare, din motiv că debitorul - Primăria mun. Chișinău nu dispune de apartamente libere.

În urma adresărilor repetate către Primăria mun. Chișinău, la 05 mai 2006, au fost informați că la 27 decembrie 2005, Consiliul mun. Chișinău a examinat cererea executorului judecătoresc și a fost propusă prezentarea actelor suplimentare pentru pregătirea dosarelor în privința persoanelor care urmează a fi evacuate și instalate în alt spațiu locativ, fiind indicată adresa mun. Chișinău, str. XXXXX 9/262 v.

La 06 noiembrie 2007, Judecătoria sec. Centru, mun. Chișinău a admis cererea reclamanților cu privire la repunerea în termenul de executare a hotărârii Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 cu eliberarea unui nou titlu executoriu.

Astfel, la 27 noiembrie 2007, executorul judecătoresc Igor Doroftei a primit titlul executoriu spre executare, dar până la momentul depunerii prezentei acțiuni în judecată, hotărârea din 17 februarie 1998 a Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău nu a fost executată.

Au precizat că prin încheierea din 24 decembrie 2007 a executorului judecătoresc Igor Doroftei, Primăria mun. Chișinău a fost obligată să execute hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 în termen de 15 zile.

De altfel, au afirmat că la data de 27 iunie 2014, au solicitat instanței de judecată schimbarea modului de executare a hotărârii, deoarece până la acel moment Primăria mun. Chișinău nu a executat hotărârea, motivând că nu dispune de spațiu locativ liber pentru a strămuta persoanele care urmează a fi evacuate, în temeiul hotărârii Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998.

Prin încheierea din 28 decembrie 2015 a Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău, cererea privind schimbarea modului de executare a hotărârii a fost respinsă, din motiv că în hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998, nu este indicat ce fel de spațiu locativ urmează să fie acordat reclamanților.

Au considerat reclamanții că statul nu are grijă de ei, pentru că pe parcursul a 22 ani de către factorii de decizie nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru a executa hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 și nu le-a fost asigurat un trai decent atât reclamanților, cât și familiilor lor.

Suplimentar au mai menționat că prin hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 reclamanții cu familiile lor au fost expropriați, fiindu-le anulat dreptul lor de proprietate, iar de atunci locuiesc în apartamentele de care statul i-a lipsit.

Au susținut reclamanții că dânșii nu pot să facă nimic cu bunurile imobile pentru că nu le aparțin cu drept de proprietate, nu pot efectua lucrări de îmbunătățire a condițiilor de trai, nu le pot vinde, schimba, deoarece în baza hotărârii Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 nu mai dețin dreptul de proprietate asupra acestor apartamente.

Au subliniat că în decursul a 22 de ani, au fost adresate nenumărate cereri în toate organele responsabile: Primăria mun. Chișinău, Ministerul Justiției RM, Guvernul RM, Președinția RM, Centrul pentru drepturile Omului, Procuratură, cât și în instanțele de judecată naționale, însă situația reclamanților a rămas neschimbată.

În opinia reclamanților, Primăria mun. Chișinău nu dorește să execute hotărârea Judecătoriei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998, iar organele procuraturii nu au găsit motiv de pornire a unei cauze penale.

Instanța de judecată a respins demersurile executorului judecătoresc de a aplica sancțiunile prevăzute de lege organului responsabil de a acorda spațiul locativ, în vederea executării hotărârii Judecătoriei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998.

Au mai afirmat că la data de 20 octombrie 2020, de către executorul judecătoresc Igor Doroftei, au fost informați încă odată despre ne dorința Primăriei mun. Chișinău de a executa hotărârea Judecătoriei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998, care nu se execută deja mai bine de 22 ani.

Au menționat că timp de 22 de ani sunt nevoiți să conviețuiască în condiții insuportabile, mai mult decât atât proprietarul imobilului și-a construit în curtea, unde se află apartamentele și în care locuiesc cu statut de chiriași, un restaurant, astfel că dâșii sunt impuși zi și noapte să suporte gălăgia și muzica.

Au relevat că de 22 de ani, sunt într-o continuă și chinuitoare așteptare, nu au stabilitate, nu știu ce au de făcut și ce-i așteaptă în ziua de mâine, iar toate acestea le creează o stare de stres continuu și disconfort psihologic, frustrare și neîmpliniri, boli și anxietate, umilință și depresie.

Reclamanții au considerat că neexecutarea hotărârii judecătorești, pe parcursul a 22 de ani, le oferă dreptul de a susține că le-a fost și le este încălcat dreptul la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și le oferă dreptul la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea acestui drept - prejudiciul material și prejudiciul moral, precum și a cheltuielilor de judecată.

În vederea calculării mărimii prejudiciilor materiale și reale, reclamanții mizează pe Recomandarea nr. 6 a Curții Supreme de Justiție privind satisfacție echitabilă, în care prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului se specifică că la aprecierea prejudiciilor materiale se va lua în calcul perioada reală de neexecutare (între dies a quo și dies ad guvern) și calculul sumelor cu titlu de prejudiciu material, adică valoarea obiectului neexecutării.

Au susținut că valoarea obiectelor neexecutării, adică a apartamentelor în care urmau să fie instalați reclamanții după evacuarea lor din str. XXXXX 68, constituie: pentru un apartament cu 2 odăi - suma de 1 080 000 de lei, iar cu 3 odăi - suma de 1 320 000 de lei, astfel că prejudiciul material se constituie din costul apartamentelor, care pentru Eugenia Paslari, Inta Prepelița, Dumitru Luca - constituie 1320 000 lei, iar pentru Tatiana Sineacov și familia sa - constituie 1 080 000 de lei.

Au invocat reclamanții că prejudiciul moral se încasează luându-se în considerație comportamentul părților care include comportamentul reclamantului și al autorităților, precum și principiul general al echității, iar suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare.

Deci, mărimea acestei sume este constatată de aproximativ 600 de euro pentru 12 luni întârziere și câte 300 de euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni

întârziere, astfel că estimează prejudiciului moral la suma de 12 000 de euro pentru fiecare.

În drept, reclamantii au făcut trimitere la prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 47, art. 53 din Constituție, art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Reclamantii au solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești emise de Judecătoria s. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 privind obligarea Primăriei mun. Chișinău de a le repartiza alt spațiu locativ în legătură cu evacuarea reclamanților din ap. nr. 1, 3 din str. XXXXX 68, mun. Chișinău; încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material suportat în beneficiul Eugeniei Paslari, Inta Prepelița, Dumitru Luca, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Esenia Prepelița în mărime de 1 320 000 lei, iar în beneficiul Tatiane Sineacov, Olgăi Sineacov și lui Mihail Sineacov a prejudiciului material în sumă de 1 080 000 de lei; încasarea de la de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Eugeniei Paslari, Inta Prepelița, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Esenia Prepelița, Dumitru Luca, Tatiana Sineacov, Olga Sineacov, Mihail Sineacov a prejudiciului moral în sumă de 12 000 de euro pentru fiecare.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 ianuarie 2021, cererea depusă a fost acceptată în procedură și s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu executorul judecătoresc Igor Doroftei, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 februarie 2021 s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Primăria mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 mai 2021 s-a admis parțial acțiunea. S-a constatat încălcarea dreptului reclamanților Eugenia Paslari, Prepelița Inta, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Esenia Prepelița Luca Dumitru, Tatiana Sineacov, Olga Sineacov, Mihail Sineacov la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești Judecătoriei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998, în perioada 24 decembrie 2007 – 17 mai 2021. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Eugeniei Paslari, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Esenia Prepelița, suma de 8 100 de euro, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin această încălcare, convertiți în lei moldovenești la cursul BNM la momentul executării hotărârii. S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Tatiane Sineacov, Olga Sineacov, Mihail Sineacov, suma de 8 100 de euro, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin această încălcare, convertiți în lei moldovenești la cursul BNM, la momentul executării hotărârii. În rest acțiunea s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 10 iunie 2021, avocatul Lozan Nina în interesele apelanților Paslari Eugenia, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Prepelița Esenia, Prepelița Ion, Prepelița Alexandru, Sineacova Tatiana, Sineacova Olga, Sineacov Mihail, a declarat apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 16 iunie 2021, Ministerul Justiției RM a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia în partea admiterii pretențiilor, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Lozan Nina, în interesele apelanților Paslari Eugenia, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Prepelița Esenia, Prepelița Ion, Prepelița Alexandru, Sineacova Tatiana, Sineacova Olga, Sineacov Mihail. S-a admis cererea de apel depusă de Ministerul Justiției RM. S-a casat integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 17 mai 2021, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Paslari Eugenia, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Prepelița Esenia, Prepelița Ion, Prepelița Alexandru, Sineacova Tatiana, Sineacova Olga, Sineacov Mihail împotriva Ministerului Justiției RM, intervenienți accesorii, executorul judecătoresc Igor Doroftei, Primăria mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Paslari Eugenia, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Prepelița Esenia, Prepelița Ion, Prepelița Alexandru, Sineacova Tatiana, Sineacova Olga, Sineacov Mihail împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii, executorul judecătoresc Igor Doroftei, Primăria mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 1 alin. (1) și (2), 2 alin. (1)-(3) și (6), 4 alin. (1), 6 alin. (4) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel a constatat că instanța de judecată este investită cu sarcina verificării circumstanțelor și motivelor unei eventuale încălcări a termenului de executare a hotărârii judecătorești, or calitatea esențială a unei proceduri de executare o formează accelerarea executării fiecărei hotărâri judecătorești definitive, accelerare care nu trebuie să afecteze drepturile altor persoane și nici interesele societății, deci o accelerare compatibilă cu nevoile justiției.

Executarea într-un termen rezonabil a fiecărei hotărâri judecătorești definitive reprezintă o garanție procesuală, scopul căreia este de a proteja toți justițiabilii împotriva duratei excesive a executării unei hotărâri judecătorești definitive.

Referitor la repararea prejudiciului moral suferit de către reclamant, instanța va avea în vedere la calcularea sumei acordate, mai multe criterii, printre care amintește: consecințele negative suferite de cel în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care a fost afectată situația familială, profesională și socială etc.

Reținând prevederile art. 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, și probatoriul administrat în prezenta speță, Colegiul a stabilit că prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei sect. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 a cărei neexecutare se pretinde: a fost declarată nulă hotărârea Comisiei de privatizare a fondului de locuințe sect. Centru cu nr.137 din anul 1996 și contractele de vânzare-cumpărare în privința apartamentelor nr.1 și 3 din mun. Chișinău, str. XXXXX 68; a fost dispusă evacuarea Eugeniei Paslari, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Prepelița Esenia, Prepelița Ion, Prepelița Alexandru, Sineacova Tatiana, Sineacova Olga, Sineacov Mihail din apartamentele nominalizate; a fost obligată Primăria mun. Chișinău să acorde alt spațiu locativ familiilor evacuate.

Iar, prin decizia Tribunalului Chișinău din 22 iulie 1998 și decizia Curții de Apel a RM din 02 martie 1999, a fost menținută fără modificări hotărârea Judecătorei sect. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998.

Totodată, actele cauzei denotă că la data de 17 februarie 1999 hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 a fost pusă în executare, iar executorul judecătoresc a obligat Primăria mun. Chișinău să le acorde alt spațiu locativ reclamantilor, cât și membrilor familiilor lor.

Prin încheierea executorului judecătoresc din 28 noiembrie 2002, documentul executoriu a fost restituit fără executare, pe motiv că debitorul/Primăria mun. Chișinău nu dispune de apartamente libere pentru a strămuta persoanele care urmează a fi evacuate, în temeiul hotărârii Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998.

Prin hotărârea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 06 noiembrie 2007, a fost admisă cererea reclamantului Harti Vasile și cererea reconvențională a Tatiane Sineacov, Olgăi Sineacova, Mihail Sineacov, Paslari Eugenia, Inta Prepeliță cu privire la repunerea în termenul de executare a hotărârii Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998, cu eliberarea unui nou titlu executoriu.

La 24 decembrie 2007, prin încheierea Oficiului de executare Centru, mun. Chișinău a DE MJ, s-a dispus primirea spre executare a documentului executoriu, debitor Consiliul/Primăria mun. Chișinău, fiindu-i acordat acestuia un termen de executare de 10 zile, termen care nu a fost respectat, debitorul informând executorul judecătoresc, la 31 ianuarie 2008, despre contestarea hotărârii în ordine de apel.

Ulterior, la 31 iulie 2008, în rezultatul somării de către executorul judecătoresc debitorul a informat despre imposibilitatea executării documentului executoriu, invocând, lipsa mijloacelor bănești și a spațiului locativ liber în mun. Chișinău, la fel, debitorul a comunicat despre demersurile înaintate Guvernului Republicii Moldova, în privința alocării mijloacelor bănești.

În rezultatul reorganizării sistemului de executare, conform Legii nr.113 din 17 iunie 2010, procedura de executare a documentului executoriu a fost transmisă executorului judecătoresc Igor Doroftei.

La 12 aprilie 2012, debitorul a fost somat în scopul executării, iar la data de 27 aprilie 2012, acesta a comunicat că este în imposibilitate să execute documentul executoriu în legătură cu lipsa mijloacelor bănești și a spațiului locativ liber în mun. Chișinău.

La 27 iunie 2014, Eugenia Paslari, Prepelița Inta, Luca Dumitru, Prepelița Esenia, Prepelița Ion, Prepelița Alexandru, Sineacova Tatiana, Sineacova Olga, Sineacov Mihail au solicitat instanței de judecată schimbarea modului de executare a hotărârii, deoarece până la acel moment Primăria mun. Chișinău nu a executat hotărârea, motivând că nu dispune de spațiu locativ liber pentru a strămuta persoanele care urmează a fi evacuate, în temeiul hotărârii Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998.

Prin încheierea Judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 28 decembrie 2015, cererea privind schimbarea modului de executare a hotărârii a fost respinsă, pe motiv că în hotărârea judecătorei sec. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998, nu este indicat ce fel de spațiu locativ urmează să fie acordat reclamantilor.

Conform răspunsului Primăriei mun. Chișinău din 19 aprilie 2017, debitorul a comunicat că este în imposibilitate să execute documentul executoriu nominalizat, deoarece pentru executarea a 232 titluri de executare privind asigurarea cu spațiu locativ, sunt necesare mijloace bănești în mărime de 147 551 229 de lei, de care administrația publică locală nu dispune.

În vederea executării documentului executoriu vizat, la data de 05 septembrie 2017 a fost somat și Primarul General Interimar - Nistor Grozavu, care la 20 septembrie 2017, a comunicat că la identificarea spațiului locativ liber va întreprinde toate măsurile necesare, însă la moment din lipsa mijloacelor bănești, debitorul este în imposibilitate să execute documentul executoriu.

La 03 octombrie 2017, Direcția Generală Locativ Comunală a Primăriei mun. Chișinău, a adresat Viceprimarului - Nistor Grozav, un demers pentru includerea în bugetul pe programe pentru anul 2018 și estimării pe anii 2019-2020, un obiectiv ce prevede construcția blocului locativ de locuințe în scopul executării documentelor executorii existente.

Prin răspunsul său din 09 octombrie 2017, Primăria mun. Chișinău a concluzionat că o modalitate de executare la acel moment a hotărârilor de judecată privind asigurarea cu spațiu locativ, ar fi, încheierea tranzacțiilor de împăcare prin acordarea compensațiilor bănești, or, schimbarea modului sau ordinii de executare, în conformitate cu art. 252 Cod de procedură civilă, cu achitarea echivalentului bănesc în locul spațiului locativ.

Drept urmare, creditorul fiind informat despre modalitățile propuse de către debitor, nu a informat executorul judecătoresc despre măsurile întreprinse, iar debitorul a comunicat că prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr.15/1 din 22 decembrie 2017 cu privire la aprobarea bugetului municipal pe anul 2018 în lectura a doua și corelarea acestuia, anexa nr.15 pentru anul 2018, s-au alocat 1 687,0 mii lei, pentru elaborarea documentației de proiect pentru construirea blocului de locuințe sociale.

Conform unui demers adresat la 27 decembrie 2017 de către Primăria mun. Chișinău, autoritatea publică locală a informat Guvernul Republicii Moldova și Parlamentul Republicii Moldova despre situația problematică în privința executării hotărârilor de judecată privind asigurarea cu spațiu locativ, la moment 228 de hotărâri, cu convocarea unei ședințe cu factorii de decizie pentru identificarea unor soluții.

La 14 mai 2018, fiind interpelată repetat, Primăria mun. Chișinău a informat că prin dispoziția Primarului general interimar din 23 februarie 2018 a fost inclusă pe ordinea de zi cu nr.34, la ședința extraordinară a Consiliului mun. Chișinău din 27 februarie 2018 informația referitoare la hotărârile de judecată conform cărora Primăria este obligată să asigure cetățenii cu spațiu locativ, ședința a fost prelungită pe 13 martie 2018, iar prin dispoziția Primarului general interimar nr.4 din 08 iunie 2018 a fost inclusă pe ordinea de zi cu nr.31, la ședința extraordinară a Consiliului mun. Chișinău din 14 aprilie 2018 informația referitoare la hotărârile de judecată conform cărora Primăria este obligată să asigure cetățenii cu spațiul locativ, ședința fiind programată pentru 14 iunie 2018, despre care rezultate nu se cunoaște la moment.

Prin răspunsul Primăriei mun. Chișinău din 26 iulie 2018, debitorul s-a obligat să execute documentul executoriu odată cu identificarea spațiului locativ.

La data de 29 martie 2019, în vederea măsurilor de executare au fost somați: Primarul General interimar-Codreanu Ruslan, Secretarul interimar al CMC-Talmaci Adrian și Șeful Direcției Locuințe Burdiumov Ion.

La 03 mai 2019, debitorul a informat că în prezent executarea nu este posibilă, din lipsa spațiului locativ și a mijloacelor bănești pentru construcția acestuia, deoarece la adresarea Primăriei mun. Chișinău, Guvernul RM la etapa elaborării Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pe anii 2019-2021, nu a prevăzut alocații în vederea construcției locuințelor sociale.

Raportând dispozițiile normelor suscitade la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul a consideră că concluzia instanței de fond este una neîntemeiată.

În acest sens, Colegiul a reținut că la nivel național, prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, a fost instituit un mecanism clar prin care se asigură persoanei interesate posibilitatea de a solicita atât urgentarea procedurilor în cursul procedurii judiciare, cât și de a încasa compensația pentru prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil în procesul de examinare a cauzelor sau de executare a hotărârilor instanțelor judecătorești, astfel că executarea într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești reprezintă o garanție procesuală, scopul căreia este de a proteja toți justițiabilii împotriva duratei excesive a executării acestora.

Așadar, scopul prezentei Legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în situația în care acest drept se constată ca fiind încălcat.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererile de apel, instanța de apel constată că soluția a fost dată de către instanța de fond fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei, motiv pentru care Colegiul conchide privind casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În argumentarea acestei soluții, Colegiul a reținut că aplicarea art. 6 CEDO în materie civilă este determinată de parvenirea unei acțiuni civile sau penale în procedura judecătorului.

La caz, Colegiul a observat că reclamantii/ apelanți au invocat în cererea de chemare în judecată, ca circumstanță de fapt neexecutarea titlului executoriu emis de Judecătoria sect. Centru, mun. Chișinău din 17 februarie 1998 timp de 22 ani, considerând că termenul rezonabil de executare a titlului executoriu a fost încălcat.

În acest sens, Colegiul a reținut reieșind din materialele cauzei că pe parcursul executării titlului executoriu nominalizat, executorul judecătoresc Igor Doroftei a primit spre executare titlul executoriu abia în anul 2007 și a întreprins toate măsurile legale posibile în vederea executării documentului executoriu respectiv, iar debitorul Primăria mun. Chișinău potrivit răspunsurilor oferite a recunoscut că la momentul actual executarea hotărârii judecătorești vizate nu poate fi posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în mun. Chișinău.

Mai mult, Consiliul mun. Chișinău nu dispune de mijloace financiare necesare pentru construcția spațiului locativ în vederea executării hotărârilor instanțelor de judecată pentru asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori, în acest sens, Primăria mun. Chișinău a înaintat un demers către Guvernul RM prin care a solicitat alocarea de mijloace financiare pentru construcția spațiului locativ în vederea executării hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, iar Guvernul

RM la etapa elaborării Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pe anii 2019-2021, nu a prevăzut alocații în vederea construcției locuințelor sociale.

De altfel, în cadrul ședinței de lucru de la Ministerul Justiției din 12 mai 2014 reprezentantul Primăriei mun. Chișinău a remarcat că hotărârile judecătorești se execută prin alocarea mijloacelor financiare, dar în virtutea numărului mare de documente executorii acestea nu pot fi executate concomitent.

Așadar, Colegiul a observat că debitorul nu neagă faptul că va executa hotărârile instanțelor de judecată în acest sens, dar acest fapt nu este posibil la momentul actual, astfel că o amânare sau o întârziere în executare nu poate fi catalogată drept întârziere.

La 31 mai 2022, Eugenia Paslari, Inta Prepelița, Esenia Prepelița, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Tatiana Sineacova au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 10 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Olga Sineacova a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Ulterior, la 04 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Dumitru Luca a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursurilor s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 30 noiembrie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 02 martie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 249, Vol. I), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces.

Astfel, recursurile declarate la data de 31 mai 2022, 10 iunie 2022 și 04 iulie 2022, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs a comunicat intimaților recursurile, informând despre necesitatea depunerii

referinței, astfel, la 27 iulie 2022, Primăria mun. Chișinău a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursurile ca inadmisibile.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Eugenia Paslari, Inta Prepeleța, Esenia Prepeleța, Ion Prepeleța, Alexandru Prepeleța, Tatiana Sineacova, de Olga Sineacova și de Dumitru Luca, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Eugenia Paslari, Inta Prepeleța, Esenia Prepeleța, Ion Prepeleța, Alexandru Prepeleța, Tatiana Sineacova, de Olga Sineacova și de Dumitru Luca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant

regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Eugenia Paslari, Inta Prepelița, Esenia Prepelița, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Tatiana Sineacova, de Olga Sineacova și de Dumitru Luca, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Eugenia Paslari, Inta Prepelița, Esenia Prepelița, Ion Prepelița, Alexandru Prepelița, Tatiana Sineacova, de Olga Sineacova și de Dumitru Luca, împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat